

Laureaten Prijs voor de Democratie 2010.

StRaten-Generaal, Ademloos en Staten-Generaal van Brussel: de bekroning van burgerinitiatieven.

Voor de contacten:

Manu.claeys@skynet.be (StRaten-Generaal)

Wim.vanhees1@telenet.be (Ademloos)

deneef@skypro.be (Alain Deneef, Staten-Generaal van Brussel)

Het gaat niet zo goed met de representatieve democratie. Waar de kiesplicht niet bestaat vermindert de opkomst. Bij ons is er opkomstplicht, maar de kloof tussen burger en politiek is niet gedicht. Politieke partijen worden steeds meer door de media bepaalde kiesverenigingen. Het electoraat is zeer vlottend. De politieke controle via de zuilen is gelukkig sterk verminderd. Maar in het algemeen is het niet goed gesteld met het vertrouwen in de politiek. Dat is niet gezond voor de democratie, want die vereist een gezond en gedragen politiek debat.

De democratie vereist actieve burgers. Niet alleen mensen die actief willen deelnemen aan verkiezingen. Maar vooral mensen die begaan zijn met de gemene zaak, met de maatschappelijke agenda, met het publieke debat. En die zijn er in dit land. Niet alleen is nog een meerderheid van de bevolking lid van verenigingen, is ze verbonden met het georganiseerde middenveld. De laatste jaren is ook een zeer actieve civiele maatschappij actief geworden die deelneemt aan het maatschappelijk debat.

Die nieuwe manier om aan politiek te doen heeft enkele opvallende kenmerken. Het gaat om onafhankelijke burgernetwerken die zich zelfstandig rond een thema organiseren. Zeer opmerkelijk daarbij is dat het niet alleen gaat om een eisenstrijd, om verzet tegen bestaande beleidsplannen, maar dat er gebruik wordt gemaakt van expertise en kennis om alternatieve voorstellen uit te werken. Ze wordt de kwaliteit van de politiek verhoogd door de discussie inhoudelijk te stofferen en door vanuit de burgermaatschappij ook de standpunten van de politieke partijen te bevragen.

De Prijs voor de Democratie 2010 gaat dit jaar naar twee opvallende burgerinitiatieven die erin geslaagd zijn de politieke agenda gevoelig te beïnvloeden.

Vanuit de Antwerpse StRaten-Generaal en de beweging Ademloos, groeide een brede kritiekbeweging tegen het Lange Wapperproject zoals door de overheid via BAM uitgewerkt.

Met een geduldige opbouw van informatie en stevige kritiek, maar ook met gedegen uitwerking van mogelijke alternatieve oplossingen werd eerst een bres geslagen in de politieke consensus, dan een referendum afgedwongen en tenslotte een meerderheid gevonden tegen de bestaande plannen.

Deze twee organisaties hebben getoond hoe het mogelijk is, in tijden waar iedereen de mond vol heeft van de apathische burger, de democratie te versterken. En dit niet alleen door een volksraadpleging af te dwingen (op zich al een huzarenstuk), maar evenzeer door het inhoudelijk debat voortdurend te voeden met eigen voorstellen, door op waardige wijze het overheidsbeleid zeer kritisch op te volgen, door te tonen dat door zelfstudie en ervaringsdeskundigheid burgers ook experts kunnen zijn. Geen enkele burgemeester kan nu nog in Vlaanderen een beleid voeren van 'walk and don't look back'....

De twee organisaties hebben dan ook de trend van de citymarketing doorbroken (die de inhoud wegdrukt en het stedelijk imago centraal stelt) en de stedelijke democratie haar essentie –het georganiseerd meningsverschil- teruggegeven.

In Brussel werd een Staten-Generaal van de Civiele Maatschappij georganiseerd. Eerst ontstond een bi-communautair platform van het middenveld waarin naast drie burgerbewegingen, ook de sociale partners, de netwerken van buurtcomité's en de culturele netwerken zitting hadden. Die werkten een korte platformtekst uit waarin de Brusselse multiculturele en kosmopolitische realiteit tegenover de Belgische communautaire patstelling werd gesteld. En dan werd een ongezien discussieproces opgestart op basis van 16 discussienota's gemaakt door meer dan 100 universitair. Die teksten werden 26.000 keer gedownload, in 16 hearings met ruim 3000 mensen bediscussieerd, in twee studiedagen samengevat en in een ruim bijgewoonde slotzitting afgerond. In het elan hebben honderden kunstinstellingen uit beide gemeenschappen samen een Cultuurplan voor Brussel uitgewerkt. Ook hier een ongeziene mobilisatie rond alternatieve ideeën en voorstellen.

De jury wil met deze prijs de kwaliteit van deze burgerparticipatie belonen, kwaliteit in het betrekken en informeren van bredere lagen van bevolking en middenveld, maar ook kwaliteit in het uitwerken van alternatieve voorstellen. Want de kwaliteit van de democratie hangt af van de kwaliteit van het debat. Daartoe is de actieve inzet van een goed geïnformeerde civiele maatschappij essentieel. StRaten-Generaal en Ademloos in Antwerpen en de Staten-Generaal van Brussel hebben een belangrijke bijdrage geleverd tot de uitbouw van een kwaliteitsvolle

participatieve democratie. De Prijs voor de Democratie 2010 bekroont de burgeralternatieven tegenover falende beleidsstructuren.